

Lillomarkas Venner

Fylkesmannen i Oslo og Akershus,
Postboks 8111 Dep, 0032 Oslo.

E-post: fmoapostmottak@fylkesmann.no

Oslo 5.2.2015

Deres ref.: 2013/10010-25 M-FO

Høringsuttalelse - søknad om ny tillatelse til videre drift av pukk- og asfaltverk på Huken

Vi viser til Fylkesmannens høringsbrev datert 18.12.2014 om boet etter Oslo Vei AS sin søknad om videre drift, samt selve søknaden.

Denne høringsuttalelsen støttes av Naturvernforbundet i Oslo og Akershus.

Innledning

Innledningsvis vil vi informere om at Lillomarkas venner uttaler seg ut fra hensyn til brukerne av Lillomarka og grønt- og stilleområdene langs øvre del av Alnavassdraget, inkludert Breisjøbekken. Dette er brukere som i høyeste grad har vært - og er - berørt av driften ved Huken. De berørte beboerne har i så måte, i mange tiår, vært utsatt for en enorm totalbelastning, dvs. både i sine boområder og i sine nærmeste natur- og rekreasjonsområder i Lillomarka og langs Alna. Vi tar derfor også opp forhold i boligområdene som er belastet av virksomheten ved Huken og tungtransporten.

Som kjent ligger Huken tett inntil et av Norges tettest befolkede områder, og den enorme tungtrafikken må passere langs smale boligveier (Bergensveien og Ammerudveien), som er skoleveien til hundrevis av skolebarn hver dag, og med hus og blokker liggende tett inntil.

På bakgrunn av utvidelsen av Huken i 1973 og pålegg i Miljøverndepartementets stadfestelsesbrev av 5.6.1973, og med tanke på den uttaksmengden reguleringsplanen faktisk tillot (jf. uttaksprofilene med skrånende kanter 1:1,5), skulle driften ved Huken ha vært avviklet for mange år siden. Vi ber Fylkesmannen ha dette i tankene under behandlingen av søknaden.

Ettersom de nærmeste områdene i byggesonen er blitt regulert til boligområder, skulle man tro at det har vært en overordnet plan fra myndighetenes side at totalplanen for Huken-

området har vært en god kombinasjon av boliger som nærmeste nabo til Marka, uten en støyende og forurensende industribedrift som belaster både boligområdene og beboernes markaområder. Mange av beboerne har flyttet til området fordi det er nær Marka, samtidig som det ved flere anledninger har vært lovet at virksomheten skal bli avviklet.

Lillomarkas nærområder rundt Huken er områder som brukes av tusenvis av mennesker, både på hverdager og i helger. På dagtid på hverdagene er naturlig nok områdene for det meste brukt av hjemmeværende pensjonister og skolebarn (et lekeområde med lavvo for skoleklasser befinner seg f.eks. i stigningen vest for Lilloseterveien), men driften ved Huken holder ofte på utover kvelden og berører dermed alle de som ønsker å ta seg en liten tur i sine nærområder etter en stressende arbeidsdag. Vi ønsker i denne sammenhengen å sitere fra SFT-rapport nr. 92:39 datert 1992 (SFT er som kjent forgjengeren til Klif og deler av Miljødirektoratet):

”Nærnaturen til bo- og arbeidsmiljøet er en forutsetning for at de grupper den offentlige friluftspolitikken betegner som svake – barn, barnefamilier, eldre – skal få del i det tradisjonelle friluftslivets verdier.”(s.27-28)

Bakgrunn

Etter det vi forstår er bakgrunnen for boets søknad et brev fra Fylkesmannen til Åsland Pukkverk, datert 13.6.2013, med overskrift ”Varsel om tilbaketrekking av tillatelse til drifting av pukkverk på Huken”. Fylkesmannen skriver at ”... det foreligger særskilte forhold som gjør at aktiviteten på Huken krever en særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11”, og at det, dersom det ønskes videre drift, må ”... søkes Fylkesmannen om en tillatelse.”

Varsellet er også knyttet til vedtak i MD om forskriftsregulering av alle pukkverk og asfaltverk etter ny forurensningsforskrift. Denne forskriftsreguleringen skulle i prinsippet ha vært fullført i 2011, noe som betyr at fristen er overskredet med over fire år for Huken.

Kommentarer til varselet fra Fylkesmannen

Det er flere viktige formuleringer i varselet som tyder på at Fylkesmannen ønsker å ta størst mulig hensyn til beboerne og markabrukerne. Vi ønsker å minne om og framheve noen viktige momenter fra varselet/brevet:

- På side 2, 2. avsnitt: ”... krav i ny forskrift erstatter krav i tillatelsen dersom denne er mer lempelig. Dersom kravene er strengere i tillatelse enn i forskriften gjelder tillatelsen inntil Fylkesmannen opphever eller endrer tillatelsen med enkeltvedtak.” Vi forstår dette slik at det strengeste kravet skal gjelde. Dersom fylkesmannen gjør et vedtak som går på tvers av dette prinsippet, vil konsekvensen være at Fylkesmannen påfører nærmiljøet, lokalbefolkningen og markabrukerne enda større belastninger enn det som hittil har vært tilfelle. Et slikt vedtak vil være helt uakseptabelt for Lillomarkas Venner.
- På side 2, nest siste avsnitt: ”Fylkesmannen mener at markaområdene rundt Oslo er friluftsliv- og naturområder av nasjonal betydning og at dette tilsier at det må legges avgjørende vekt på marka i vilkårene for en eventuell tillatelse.” Dette er helt i tråd med Lillomarkas Venners vurderinger av hvor viktig Marka generelt og Lillomarka spesielt er

for Oslos og Groruddalens befolkning. En eventuell videre drift vil slik vi ser det være i motstrid til denne formuleringen.

- Nederst på side 2 og øverst på side 3: Det påpekes at det har "... skjedd en betydelig utbygging i nærområdet til Huken etter at reguleringsplanene for området ble vedtatt, og inn- og uttransport fra Huken medfører betydelig trafikk- og støybelastning for nærmiljøet sammen med støy og støv fra selve driften. Transporten foregår på lokal vei gjennom et av Oslos tettest befolkede områder. Nærområdet til Huken er også en viktig innfartsvei til marka for bruk til friluftsliv og rekreasjon. Fylkesmannen mener at det må legges avgjørende vekt på hensynet til lokalmiljøet i vilkårene for en eventuell tillatelse." Dette er forhold som myndighetene hittil ser ut til å ha ignorert. Elementære rettigheter for befolkningen, og viktige samfunns- og helsemessige forhold, bør veie tyngre enn å holde liv i et sterkt forurensende foretak. Vi vil i denne sammenhengen peke på en høyesterettsdom som går imot gjenopptakelse av et pukkverk på Lunner (Rt. 1993/528), der hovedbegrunnelsen var tungtransportens "trivselsreduserende virkning i boligområder på stedet". Denne dommen tar opp en høyst relevant problemstilling i vurderingene om videre drift av Huken skal tillates eller ikke, og vi tar det for gitt at Fylkesmannen tar hensyn til denne dommen som et viktig moment i sin helhetsvurdering. Det bør påpekes at tungtrafikken i Lunner ville ha berørt langt færre beboere enn det er snakk om på Ammerud og Grorud.

Fakta om markagrensa

Under punkt 3.1 i boets søknad står det at Huken pukkverk ligger "... i grensen mellom bebyggelse og marka". Fylkesmannen kjenner selvsagt til at dette ikke stemmer, men vi vil allikevel påpeke at hele området der Huken pukk- og asfaltverk er lokalisert ligger innenfor markagrensa.

Tidsramme for drift

Boets søknad er utformet i forkant av forliksavtalen mellom boet og Oslo kommune som kom i stand 17.12.2014. Ikke desto mindre virker det lite seriøst at Fylkesmannen i Oslo og Akershus (heretter Fylkesmannen) dagen etter, 18.12.2018, sender ut et høringsbrev om boets søknad der det opereres med en sluttdato som tilsvarer sluttdatoen i den nå foreldede leie- og driftsavtalen mellom Oslo kommune og Oslo Vei AS. Det kommer klart fram av forliksavtalen at denne leie- og driftsavtalen "... skal opphøre 31.12.2018 uten forutgående oppsigelse...". Vi mener dette avviket mht. sluttdato burde vært avklart og sluttdato i søknaden oppdatert iht. forliksavtalen før søknaden ble sendt ut til høring.

At boet opererer med to ulike sluttdatoer i sin søknad, hhv. 31.12.2020 og 31.12.2021, er noe som svekker seriøsiteten.

Lillomarkas Venner går ut fra at Fylkesmannen har beboernes og markabrukernes ve og vel i tankene og sørger for at ny tillatelse til videre drift ved Huken ikke innvilges. **Vårt standpunkt er altså at tillatelsen til drift ved Huken fortrinnsvis trekkes tilbake og avsluttes senest innen utgangen av 2015.** Dette vil utvilsomt øke trivselen i boligområdene og i

rekreasjonsområdene i Lillomarka og langs Alna, samt gjøre det mer attraktivt å bo i nærområdene og andre berørte områder langs boligveiene.

Uansett kan ikke Lillomarkas Venner under noen omstendigheter akseptere en lengre driftsperiode enn forliksavtalens tidsramme tilsier, dvs. maksimalt fram til 31.12.2018.

Utslipp og produksjonsmengde

Belastningen på omgivelsene i form av (alle typer) utslipp fra produksjon og tungtrafikk, enten det er i boligområder eller i rekreasjonsområder, må regnes å være proporsjonal med produksjonsmengden. I tillegg vil det bli enormt mye tungtransport for å frakte inn de store mengder av fyllmasse som skal inn i steinbruddet.

Beboerne har i mange år følt påkjenningen på kroppen. En økt aktivitet slik det antydes i søknaden, vil kunne oppleves som et alvorlig inngrep overfor beboerne og markabrukerne. I lys av dette er det helt avgjørende at det ikke gis tillatelse til større produksjonsmengder enn dagens utslippstillatelse tillater. Fylkesmannen må være klar over at all støy og utslipp fra hele gjenfyllings-/sikringsprosjektet kommer på toppen av det hele.

Utslippstillatelsen fra 1992 tillater utslipp basert på en produksjon på opptil 250.000 tonn pukk og opptil 150.000 tonn asfalt. Det vises til brev fra Fylkesmannen med referanse 2007/8629-92 M-FO, datert 26.3.2012. Denne forståelsen bekreftes i Oslo Vei AS forslag til planprogram for utvidelse i februar 2008, side 8:

"3.1 Virksomheten på Huken i dag

.....

Det tas årlig ut ca 200 000 tonn stein som knuses til pukk. Av dette går ca 110 000 tonn til produksjon av asfalt."

Disse dokumentene viser med all tydelighet at 250.000 tonn stein er den maksimale totalmengden stein/pukk til bruk i *både* pukk- og asfaltproduksjonen. I tillegg viser vi til to brev fra Fylkesmannen:

1. brev med referanse 2007/8629-71 M-FO, datert 14.3.2011, der Fylkesmannen bl.a. skriver: *"Det vil si at tillatelsen er knyttet opp til produksjon på Huken. Vi mener altså at konsesjonen er knyttet til uttak av steinmasser på Huken."*
2. brev med referanse 2008/24610-12 M-FO, datert 20.7.2011, der Fylkesmannen bl.a. skriver: *"Forutsetningen fortillatelsen gitt i 1992 er uttak av stein i bruddet som knuses og transporteres ut."*

Vi oppfatter dette dit hen at det i en eventuell videre tillatelse ikke tillates innkjøring av stein.

Det kan se ut som boet prøver seg med en tilsnikelse som innebærer dobling av produksjonen. Boet påstår at *"Virksomheten omfatter: - Pukkverk med årsproduksjon inntil 250.000 tonn (som tidligere) og: - Asfaltproduksjon med årsproduksjon inntil 250.000 tonn (mot 150.000 tonn tidligere)"*. Dette stemmer ikke. Fylkesmannen har som nevnt konkludert

med en helt annen forståelse der den totale produksjonen av pukk er 250.000 tonn. Nødvendig pukk til asfaltproduksjonen, satt til maksimum 150.000 tonn, brukes av denne mengden, slik at salg av rene pukkprodukter er begrenset til 100.000 tonn.

Vi ber Fylkesmannen om å være oppmerksom på at dersom det skal produseres 250.000 tonn asfalt, slik boet søker om, vil det med en pukkproduksjon på opptil 250.000 tonn kun være rom for produksjon av en viss mengde pukk. (Hvis en optimistisk legger til grunn ca. 20 % tilslag av returafalt i asfaltproduksjonen, vil det være rom for produksjon og salg av ca. 50.000 tonn til rene pukkprodukter). I tilfelle ny tillatelse innvilges, bør dette være gjenstand for tett kontroll fra tilsynsmyndighetene. Det samme gjelder kontroll av at det ikke tilkjøres stein utenfra.

Returasfaltdeponiet

Klif omtaler returafalten som et deponi i sin "Avgjørelse av klage på Fylkesmannens vedtak om lagring av asfaltmasser – Huken pukk- og asfaltverk, Oslo kommune", datert 14.9.2012. Her har det i årevis blitt tilkjørt stadig mer returafalt som har resultert i et deponi på ca. 330.000 tonn (jf. boets søknad) uten at noen myndigheter har grepet inn. Klif skriver: "Vi finner ikke at det foreligger grunner til å tillate mellomlagring av returafaltmasser utover det som følger av avfallsforskriften § 9-2 annet ledd. Det vil si at avfall kan lagres inntil ett år før avfallet går til sluttbehandling eller inntil tre år før avfallet går til gjenvinning eller behandling. Oslo Vei må derfor finne en løsning for endelig disponering av de gamle returafaltmassene." Dette har hverken Oslo Vei AS eller boet etter Oslo Vei AS tatt til følge.

Vi finner det mildt sagt uheldig at et så stort deponi av det som regnes som avfall kan bli liggende så lenge i et område som er omfattet av markaloven, og som, om ikke lenge, skal omreguleres til LNF-område. En spesiell side ved dette er at Oslo Vei AS trolig har tjent penger på å ta imot returafalten, men gjort svært lite for å redusere deponiet.

Vi slutter oss til Klifs syn i samme skriv mht. alternativ bruk av returafalten:

"...Klif etterlyser en plan for rehabilitering av området. Oslo Vei AS opplyser i redegjørelse av 17.8.2011 at det skal kjøres inn 3 millioner tonn stein- og jordmasser i Huken for å sikre bruddet. Vi mener det derfor må vurderes om returafaltmassene kan eller bør brukes i rehabilitering av området. Dersom massene ikke kan benyttes, må de fjernes og leveres til godkjent mottak.

Oslo Vei AS sier i brev av 17.8.2011 at det er behov for ca. 7 300 lass for å kjøre ut massene og vurderer dette som miljømessig ugunstig for nærmiljøet."

Om en regner 20 tonn pr lass skal det 16 500 lass til for å kjøre ut 330 000 tonn asfalt, ikke 7 300 lass som Oslo Vei AS anga.

Vi slutter oss til at det må vurderes om noe av returafaltmassene kan eller bør brukes i rehabilitering av området. Forutsetningen er at det ikke medfører noen risiko for natur, vassdrag eller grunnvann.

Støy fra Huken - med vekt på støy innover i Marka

Fra SFT-rapport nr. 92:39, "Støy og stillhet i friluftsliv", henter vi følgende definisjon på støy:

"Støy er definert som "uønsket lyd". At lydformer er uønsket vil si at de oppleves som plagsomme på kort eller lengre sikt. Begrepet støy omfatter også vibrasjoner og rystelser." (s. 18)

I denne definisjonen ligger det en objektiv, fysisk målbar komponent, i form av svingninger i frekvensområde 20 – 20.000 Hz, men også en subjektiv opplevelse som det ikke går an å se bort fra.

Søknaden omhandler først og fremst støy og annet utslipp til luft i forhold til boligområdene. Støyen i boligområdene har vært og er fortsatt et stort problem, både p.g.a. støyen fra produksjonen, og ikke minst p.g.a. den enorme tungtrafikken som den ordinære virksomheten og tilkjøringen av fyllmasser genererer (mer om tungtrafikk nedenfor).

Vi ønsker her å gjøre Fylkesmannen oppmerksom på den store støybelastningen virksomheten i steinbruddet påfører markaområdene. Når man beveger seg inn i naturområder, f.eks. i Lillomarka og langs Alna sør for Huken, forventer man en viss form for stillhet. Denne forventningen er en av flere viktige grunner til at man foretrekker å ta turen inn i naturen. Hans Børli skriver at stillhet ikke er fravær av lyd, men at den er fravær av lyd som ikke hører naturlig hjemme i omgivelsene.

I Swecos rapport "Huken pukkverk – Støy" er det fokusert på å hindre støy ut mot bebyggelsen, mens støy i Marka ikke er tatt opp som et problem. I rapporten finnes et støykart fra situasjonen i 2013, og et støykart med beregnede støynivåer for planlagt drift. Det siste varsler svært mye høyere støynivå nord i Huken. Vi mener allerede å ha observert at den framtidige situasjonen allerede er implementert ved at steinknusingen foregår nord for støyskjermen, i tillegg til støy fra boring, sprengning, gravemaskiner og tungtrafikk. Dette betyr nødvendigvis at støyen innover i Marka har økt og sannsynligvis vil øke enda mer.

Støykartet for framtidig drift omfatter en minimal del av Lillomarka, en alt for liten del til at kartet kan tas seriøst som et bilde på en realistisk støysituasjon innover i Marka. Det kommer fram at det er laget på grunnlag av teoretiske beregninger. Vi forstår det slik at en av forutsetningene for støykartet er at steinknusingen flyttes nord for fjellskjermen, og at den skal foregå med et nytt mobilt knuseverk. Det skrives at

"Grunnet at det er planlagt mer aktivitet på eiendommen vil det totale støyutslippet fra Huken øke" og at "... det mobile knuseverket vil gi støy i nordlig del mot skogen".

Fra SFT-rapport nr. 92:39, "Støy og stillhet i friluftsliv", henter vi (s. 30):

"Det har i mindre grad vært fokusert på støy i naturområder og områder med betydning for friluftslivet. Selv om støynivået i slike områder ofte vil være lavere enn i bo- og arbeidsmiljø, er også forventningene om å slippe støybelastningen sterkere."

Nå er det slik at vi i flere tiår ikke har vært forunt lavere støy i våre naturområder ved Huken. En sak er at det har vært kraftig industristøy fra Huken i Lillomarka i flere tiår. Det som er verre i dagens situasjon er at støyen innover i Lillomarka har økt betraktelig den siste tida.

Det kan dessuten se ut til at Sweco av en eller annen grunn overhodet ikke har tatt den aller verste støykilden med i sine beregninger, vi tenker på boring. Mandag 12. januar 2015 ble det observert kraftig støy fra boring og knusing langs hele lysløypa fra Steinbruvann via Breisjøen og oppover bakkene mot Lilloseter, dette til tross for at det var en god del snø i terrenget, som har en merkbart dempende effekt på lyd og støy.

Trolig skyldes noe av den kraftige støyen oppover i terrenget det kjente fenomenet at lyden "går oppover". Denne erfaringen viser at kombinasjonen av flytting av steinproduksjonen nord for fjellskjermen, som fungerer som en støyreflektor, og at terrenget nordover fra Huken er gjennomgående stigende over mange kilometer, fører til en merkbart og kraftig forverring av støy fra Huken innover i marka. I sommerhalvåret vil støyen trolig bli enda mer merkbart, både p.g.a. mer intens produksjon og fordi det ikke ligger snø som demper støyen. Dette er til dels ødeleggende - og virker sterkt forstyrrende - ikke bare for oss turgåere, men trolig også for en del av dyrelivet her. **En slik forverring fra tidligere situasjon kan ikke aksepteres.**

Vi mener at det er all grunn til å gå Swecos beregninger av støy innover i Marka etter i sømmene fordi:

- store områder av Lillomarka i retning nord og nordvest er ikke med i beregningene/kartleggingen.
- det er ikke tatt hensyn til støy fra boring, den kanskje største støykilden.
- vi er sterkt i tvil om at Sweco kan ha tatt med i beregningene de kraftige støyrefleksene fra fjellskjermen.

I henhold til § 5-11, siste ledd, i Forurensningsforskriften, skal det i byområder kartlegges støy fra bl.a. industri som omfattes av IPPC-direktivet. Den kartleggingspliktige skal senest ett år etter fristen for kartlegging sørge for at det utarbeides handlingsplaner med formål å redusere støyplagen. Berørte skal gis anledning til å delta aktivt i planprosessen. Vi tar det for gitt at de "berørte" bl.a. må gjelde både beboere i nærliggende boligområder og alle som bruker berørte deler av Lillomarka til rekreasjon. Det er Fylkesmannen som er forurensningsmyndighet og skal føre tilsyn etter kapittel 5. Miljødirektoratet er myndighet for industri i de tilfeller der myndigheten etter Lovens § 11 ikke er delegert til Fylkesmannen.

På grunnlag av den reelle støyen fra Huken innover i Marka vil vi slå fast at rekreasjonsverdien i store områder av Lillomarka nærmest vil være fraværende. Det å ikke kunne bevege seg ute i sine nærmeste naturområder uten å bli plaget av industristøyen fra Huken fører til frustrasjoner, psykiske plager og forringet livskvalitet. I verste fall vil det kunne lede til helseskade (jf. Oslo kommunes støyforskrifter). Forskriften krever at planene skal forelegges Helsesrådet hvis støynivået økes.

På denne bakgrunnen krever vi at det foretas seriøse målinger, og beregninger som kan dokumenteres og etterprøves. Ettersom det ser ut til at det som benevnes som "planlagt" situasjon allerede ser ut til å være et faktum (og forårsaker nevnte støyforurensning), bør det være mulig å foreta seriøse målinger av ulike støykilder (boring, sprengning, knusing, tungtrafikk etc.) innover i Marka, slik at den reelle støysituasjonen fremkommer fullt ut.

Utslipp i Breisjøbekken

Vi er svært opptatt av at Breisjøbekken og Alnavassdraget får en best mulig tilstand slik at livet i vassdraget, kan komme tilbake, til glede for turgåere i det flotte naturområdet langs Alna. Huken pukk- og asfaltverk har i så måte vært og er fortsatt fullstendig malplassert.

Utslipp av steinstøv fra Huken har som kjent vært et stort problem over mange år. Det har i perioder med nedbør vært svært store, og synlige, utslipp i Breisjøbekken. Målinger bekrefter at det flere ganger har vært ekstreme overskridelser av grenseverdiene for partikler. Det siste året kan det se ut til det har blitt noe forbedring, men det er vanskelig å si med sikkerhet ettersom vannføringen til tider i 2014 har vært svært unormal, bl.a. p.g.a. arbeider på damanlegget ved Breisjøen.

Vi vil hevde at det ikke kan konkluderes med at utslippene fra Huken holder kravene før det er gjort erfaringer og målinger under vårløsning og under regnperioder vår, sommer og høst 2015, og utover dersom det blir drift fram til 2018.

Asfaltverkets plassering

I søknaden unnlater boet å opplyse om at avstanden fra det stasjonære asfaltverket i Huken til nærmeste naturområder er under 100 meter. Forurensningsforskriften § 24-3 sier imidlertid at *"Stasjonære asfaltverk skal ikke plasseres nærmere enn 300 m fra nærmeste bebyggelse eller naturområde. Mobile asfaltverk skal ikke plasseres nærmere enn 200 m fra nærmeste bebyggelse eller naturområde."* Selv med et mobilt asfaltverk vil ikke avstanden til nærmeste naturområde være tilstrekkelig med dagens plassering. I søknaden oppgis avstanden til nærmeste bebyggelse til 240 meter.

Dagens plassering av det stasjonære asfaltverket bryter m.a.o. grovt med forurensningsforskriften både mht avstanden til naturområder og boliger. Ettersom søknaden er å anse som en ny tillatelse vil det være urimelig - og stikk i strid med nevnte lovverk - at boet får dispensasjon fra forskriften. Vi minner også om tidligere nevnte formulering i Fylkesmannens varsel av 13.6.2013: "... krav i ny forskrift erstatter krav i tillatelsen dersom denne er mer lempelig." Dette må forstås slik at ny forskrift gjelder her fordi gjeldende tillatelse er mer lempelig.

Tungtrafikk

Tungtrafikken, som i stor grad består av vogntog, har skapt og skaper store problemer og forringelse av livsvilkårene for beboere langs bolig- og skoleveiene Bergensveien og Ammerudveien. Den har ført til nestenulykker, søvnproblemer, stein som faller av lasset etc. Tungtrafikken bidrar også til støyproblemer i rekreasjonsområdene i Marka.

Siden mai 2014 har det vært usedvanlig mye tungtrafikk knyttet til tilkjøring av fyllmasser. Dette har kommet i tillegg til den "normale" tungtrafikken som er knyttet til selve produksjonen. Tilkjøringen startet altså over et halvt år før forliksavtalen kom i stand, men det kan se ut til at tilkjøringen har vært etter overenskomst med Oslo kommune. Ifølge forliksavtalen er tilkjøringen i sikringsøyemed.

I tilknytning til boets virksomhet med mottak av nevnte fyllmasser viser vi til søknaden fra boet, jf. side 27 under 9 Oppsummering, konklusjon:

«Det er planlagt å avvikle pukkverket innen 31.12.2020, når Leiekontrakten utløper. Som nevnt ønsker også Boet å bidra til at eksisterende returafalt søkes oppbrukt og fjernet. I løpet av denne perioden er det planlagt at nordre del av øvre nivå (i området hvor det i kommende 7-årsperiode ikke vil bli foretatt masseuttak) vil bli istandsatt og tilpasset en ønsket etterbrukssituasjon. Deretter vil resten av området måtte bli rehabilitert ved å bli brukt som et rent massemtakssenter for rene fyllmasser Inntil hele området er istandsatt.»

Nevnte returafalt er omtalt ovenfor. Når det gjelder mottak av masser kan vi bemerke at boet i søknaden antyder at fyllmassene kan bli brukt til istandsettelse og tilpasning for etterbruken - inklusiv rehabilitering av hele området. Denne eventuelle tilkjøringen av fyllmasser stemmer lite overens med boets opplysninger til PBE (Plan- og bygningsetaten), jf. brev av 19.12.2014 fra PBE, saksnr. 200913986-231, om at tilkjøring og mottak av fyllmasser (rene gravemasser) bare har til oppgave å sikre bruddkantene i pukkverket. Det vil derfor være på sin plass å etterlyse fra boet en mer presis og endelig redegjørelse for bruken av fyllmassene - slik at det også lar seg gjøre å ta stilling til tidsperspektivet vedrørende eventuell tilkjøring.

Det vi bl.a. er redd for, særlig når ord som massemtakssenter benyttes, er at en del av fyllmassene kan bli gjenstand for mellomlagring for senere å bli solgt og kjørt ut igjen. For å unngå denne typen dobbeltkjøring er det etter vår mening helt nødvendig med en bestemmelse om at innkjørte fyllmasser ikke kan kjøres ut igjen og disponeres som fyllmasse andre steder enn i Huken.

Vi stiller også spørsmål ved om massene virkelig er rene masser. Det er ved flere anledninger observert at fyllmassene har inneholdt byggemateriale eller lignende, bl.a. betong som er spesialavfall. Dette hører ikke hjemme i et naturområde eller i Marka. Derfor ber vi tilsynsmyndighetene om at det kommer i stand en ekstern kontrollordning som sikrer at det kun mottas rene masser.

Tidligere er det blitt tilkjørt store mengder stein utenfra inn til Huken. Denne steinen er igjen blitt knust i Huken og kjørt ut igjen som pukk. Dvs. at stein utenfra genererer minst fire passeringer (lastebilene ut tar ofte mindre lass enn vogntogene som kjører inn stein). Med bakgrunn i Fylkesmannens tidligere nevnte brev av 20.7.2011, der Fylkesmannen påpeker at produksjonen skal være basert på stein tatt ut i Huken, dvs. ikke basert på tilkjørt stein, forutsetter vi at det ikke tillates produksjon basert på tilkjørt stein, eller tilkjøring av stein

beregnet på salg. I motsatt fall vil totalbelastningen av tungtrafikken og følgende støyforhold langs boligveier og i rekreasjonsområdene i Marka bli enda mer uholdbare.

Som nevnt ovenfor tar vi det for gitt at Fylkesmannen tar hensyn til høyesterettsdommen om Lunner pukkverk, Rt. 1993/528, i sin vurdering av om det skal gis ny tillatelse for drift i Huken eller ikke.

Arealer for uttak av stein

Ved maksimalt uttak i fire år (2015 - 2018) på til sammen en million tonn stein, kan det ifølge boet bli aktuelt med uttak ut over nåværende areal av bruddet. Vi vil i denne sammenhengen vise til noen essensielle punkter i Miljøverndepartementets stadfestelsesbrev for reguleringsplan S-1859, datert 05.06.73, som vi forutsetter Fylkesmannen er nødt til å ta hensyn til i sin vurdering:

- 1: Steinbruddet må ikke utvides til å omfatte andre områder enn de som nå er i bruk.*
- 2. Steinbruddet må så vidt mulig skjules mot innsyn fra boligområdene. Gjenstående partier og fjellskjermer i den sørlige del av det tidligere regulerte området må derfor ikke sprenges bort. En viss avrundning av skjermen som et landskapspleiende tiltak i forbindelse med avviklingen av bruddet vil trolig bli nødvendig.*

Vi forutsetter at Fylkesmannen i sin vurdering av ny tillatelse eller ikke må forholde seg til disse påbudene fra landets øverste forurensningsmyndighet. Punkt 2 taler for seg selv mens første punkt nødvendigvis innebærer at det ikke er anledning til å sprengte utenfor de områdene som allerede er utsprengt. Dette gjelder for eksempel fjellkanten vest i bruddet som skjerner mot turveien og den delen av Marka som ligger vest for bruddet.

Åpningstider - drift og tungtrafikk

Vi forutsetter at det i den gjenstående driftsperioden fastsettes klare grenser for når arbeidet i pukk- og asfaltverket kan foregå. Det er ikke akseptabelt med drift, inklusive tungtrafikk inn eller ut, utover dagene mandag – fredag i tidsrommet kl. 0630 - 1830.

Oppsummering

Lillomarkas venner ber fortrinnsvis om at dagens tillatelse trekkes tilbake uten å gi ny tillatelse, slik at driften kan avvikles innen utgangen av 2015. Subsidiært, dersom videre drift tillates, vil vi oppfordre Fylkesmannen til å fastsette en kortere driftsperiode enn til 31.12.2018.

Det er produsert betydelige mengder pukk for lager. Det tilsier at produksjonen av pukk kan avvikles på et tidligere tidspunkt enn ved utløpet av forliket med Oslo kommune.

Uansett om det blir avvikling av Huken pukk- og asfaltverk i 2015, eller senest 2018, oppfordrer vi Fylkesmannen til å finne løsninger på problemene med produksjonsstøyen, slik at både bebyggelsen sør for Huken og natur-/rekreasjonsområdene omkring Huken og innover i Lillomarka blir skånet.

Dersom det blir gitt ny tillatelse, vil vi oppfordre Fylkesmannen til å la dagens tillatte produksjonsgrenser være absolutt maksimalt produksjonsnivå, slik at belastningen på omgivelsene fra produksjonen og tilhørende tungtrafikk ikke øker i forhold til tidligere. Vi gjør oppmerksom på at belastningen fra tungtrafikken som genereres av tilkjøring av fyllmasse kommer på toppen av det hele.

Hvis videre drift, forventer vi dessuten at Fylkesmannen forholder seg til Forurensningsforskriften § 24-3 som sier at *”Stasjonære asfaltverk skal ikke plasseres nærmere enn 300 m fra nærmeste bebyggelse eller naturområde. Mobile asfaltverk skal ikke plasseres nærmere enn 200 m fra nærmeste bebyggelse eller naturområde.”*

Det må treffes en bestemmelse om at innkjørte fyllmasser skal forbli i Huken; det er ikke akseptabelt om fyllmasser kjøres ut igjen for salg, eller disponeres som fyllmasse andre steder enn i Huken. Vi mener dessuten at det er nødvendig med ekstern kontroll for å sikre at det kun mottas rene masser.

For å unngå unødig tungtrafikk, ber vi Fylkesmannen om å pålegge boet og/eller Oslo kommune å utrede om en del av returafalten kan bli liggende.

Selv om boet i søknaden skriver at de har beordret stopp i mottak av returafalt, ønsker vi å påpeke at ytterligere mottak av returafalt ikke må tillates. For å unngå unødig tungtrafikk bør boet, om mulig, pålegges å benytte returafalten til innblanding i asfalt levert fra asfaltverket.

I den gjenstående driftsperioden, uansett varighet, forutsetter vi at Fylkesmannen fastsetter grenser for når arbeidet i pukk- og asfaltverket kan foregå. Det er ikke akseptabelt med drift utover perioden kl 0630 og kl 1830 mandag til fredag.

For Lillomarkas Venner

Vennlig hilsen

Frode O. Hansen (sign.)
Styreleder

Rolv Norum (sign.)
Vara styremedlem

Kopi:

Oslo kommune, Byrådsavdelingen for miljø og samferdsel
Oslo kommune, Byrådsavdelingen for byutvikling
Oslo kommune, Bystyrets Samferdsels- og miljøkomité
Oslo kommune, Plan- og bygningsetaten
Oslo kommune, Bymiljøetaten